

Dette notat er senest ændret den 25. august 2015.

Vejledning til Skovloven § 11 - Bygninger, anlæg, terrænændringer og affald (del 2)

Indhold

7. Anbringelse af affald.....	2
7.1 Tilfældig anbringelse af affald og overflødige genstande.....	2
7.2 Anvendelse af byggeaffald og lignende til anlæg af skovveje	2
7.3 Anvendelse af slam og aske til jordbrugsformål.....	3
7.4 Dispensation	4
8. Vilkår for dispensation.....	5
8.1 Erstatningsskov.....	5
8.2 Tidsbegrænsning	5
8.3 Retablering efter endt brug	6
8.4 Tinglysning	6
8.5 VVM.....	7
9. Klage.....	7

7. Anbringelse af affald

§ 11, stk. 1. På fredskovspligtige arealer må der ikke ... anbringes affald.

Efter skovloven af 2004 er forbuddet mod anbringelse af affald indarbejdet i bestemmelsen om forbud mod byggeri mv. Der er ikke hermed sket nogen ændring af, hvad der ligger i forbuddet, og hvordan det skal administreres. Nedenstående er derfor gentaget uændret fra den tidligere vejlednings afsnit om § 16, stk. 11.

7.1 Tilfældig anbringelse af affald og overflødige genstande

Bemærkningerne til 1989 loven:

"Den foreslåede bestemmelse omfatter fortsat tilfældig, uorganiseret hensmidten af overflødige genstande, og den er enslydende med den gældende lovs § 17, stk. 6, bortset fra, at "henkastes" er ændret til "anbringes". Dette er sket for at tydeliggøre, at skovene ikke skal tjene til at aftage fx byggeaffald eller restprodukter fra forskellig industrivirksomhed, og for at forhindre, at visse former for affald ikke omfattes enten af § 10 eller § 16, stk. 11 i forslaget."

Bestemmelsen skal sikre mod, at enten fremmede eller skovens ejer anbringer affald i skoven fx for at slippe for afgifter til lossepladser og modtagecentraler. I praksis har det vist sig svært via politimyndigheden at få fulgt op på sager om anbringelse af affald fra tredjemand, når denne nægter sig skyldig, også selvom der forefindes "bevismateriale" i form af konvolutter o. lign.

Bliver Naturstyrelsens lokale enhed ved tilsyn eller ved henvendelse fra andre opmærksom på, at der er anbragt almindeligt affald eller andre overflødige genstande i skoven, skal der straks følges op med en henstilling til ejeren om inden for en meget kort frist, fx 14 dage, at fjerne dette. Dette gælder uanset om det er ejeren eller andre, der har anbragt affaldet.

Såfremt affaldet ikke er fjernet efter fristens udløb, skal Naturstyrelsens lokale enhed give ejeren et påbud efter skovlovens § 51, om inden en meget kort frist at fjerne affaldet.

7.2 Anvendelse af byggeaffald og lignende til anlæg af skovveje

Bemærkningerne til 89-loven:

"Der er fortsat mulighed for at anvende byggeaffald og lignende i forbindelse med anlæg af skovveje, under forudsætning af, at materialet opfylder betingelserne i Miljøstyrelsens cirkulæreskrivelser af 15. juli 1985 og 27. marts 1990 til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd. Her er der tale om terrænændring eller anlæg, som er nødvendige for skovdriften, jf. § 10. Etablering af et vejanlæg, der ikke er nødvendigt for skovens drift, vil fortsat kræve dispensation fra skovloven."

Også i forbindelse med vedligeholdelse af skovveje kan der anvendes byggeaffald eller lignende under samme miljømæssige betingelser som nævnt vedrørende anlæg."

Deponering af byggeaffald eller restprodukter fra industrivirksomhed er ikke tilladt i fredskov, når der blot er tale om at finde et sted at komme af med affaldet.

Ønskes byggeaffald anvendt til vejanlæg, er det en forudsætning, at vejanlægget er nødvendigt for skovdriften, og i praksis vil det være sjældent, at der er behov for at lave et nyt vejsystem i eksisterende skove. Hvis ikke vejanlæg er nødvendigt for skovdriften; men fx ønskes etableret af hensyn til friluftslivet, kræver det tilladelse efter skovlovens § 11. Dog kan mindre spor og stier, der ikke kræver fjernelse af træer anlægges uden særlig tilladelse.

Af [bekendtgørelse om anvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder og om anvendelse af sorteret, uforurennet bygge- og anlægsaffald, nr. 1662 af 21. december 2010](#) fremgår det, hvad der som hovedregel skal betragtes som maksimale lagtykkelser. Som udgangspunkt skal der ikke udlægges større lagtykkelser end bæreevnen kan begrunde.

Der er fastsat regler om, at følgende materialer kan anvendes uden tilladelse: opbrudt asfalt samt rent og sorteret bygningsaffald bestående af sten, uglaseret tegl eller beton. Desuden kan flyve- og bundaske fra kulfyrede værker samt slagger fra affaldsforbrænding anvendes efter forudgående anmeldelse. Der kan tillige henvises til [notatom retningslinjer for anvendelse af materialer ved etablering og vedligeholdelse af skovveje m.m. jf. bilag 4](#). Dog er bekendtgørelse om slagger og flyveaske, der henvises til i notatet, nu afløst af [bekendtgørelse om genanvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder og om anvendelse af sorteret, uforurennet bygge- og anlægsaffald](#). Nærmere oplysning om reglerne kan desuden fås hos Miljøstyrelsens kontor for Jord og Affald.

I situationer, hvor en skovejjer ønsker at have en bunke grus eller andet lovligt fyldmateriale (slam og kompost er ikke et lovligt fyldmateriale) liggende i skoven til brug ved udbedring af skovens veje er dette umiddelbart tilladt og kræver ikke dispensation, da der er tale om en bagatel. Det er dog en forudsætning, at der bliver brugt af bunken løbende. Er der tale om en større bunke, som ikke med rimelighed kan forventes at ville blive brugt til udbedring af skovens veje kræver det dispensation, der som udgangspunkt ikke gives.

7.3 Anvendelse af slam og aske til jordbrugsformål

Anvendelse af slam og aske til jordbrugsmæssige formål betragtes ikke som affaldsbortskaffelse i skovlovens forstand, og kræver derfor ikke tilladelse efter skovloven.

Udbringning og anvendelse af slam og aske administreres efter slambekendtgørelsen [bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål](#) og bioaskebekendtgørelsen [bekendtgørelsen om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål](#). Der stilles ikke krav om, at et eventuelt gødskningsbehov skal kunne dokumenteres. Ren have- eller parkkompost er ikke omfattet af bekendtgørelserne, og kan derfor anvendes til jordbrugsformål i skovene uden tilladelse.

Slam har et højt indhold af fosfor, som der de fleste steder ikke er særligt behov for at tilføre skovbevoksede arealer, men også et relativt højt indhold af forskellige tungmetaller. Aske har et højt indhold af kalium og calcium, som i visse tilfælde med fordel kan tilføres skovbevoksede arealer, men også et relativt højt indhold af cadmium. Korrekt håndteret og udbragt i en lavreaktiv form kan asken dog udbringes stort set uden miljøgener.

Anvendelsen af slam i skovene har ikke haft noget særligt omfang hidtil, men efter stormfaldet den 3. december 1999 har der været flere forespørgsler vedr. de store, nye kulturarealer på magre jorder.

I nogle tilfælde har amtet som en del af sagsbehandlingen hørt skovlovsmyndigheden, om det er hensigtsmæssigt at anvende slam på et konkret areal. Her bør udtalelsen begrænse sig til at omfatte generelle betragtninger vedr. gødningsbehov i skov, hensyn til beskyttet natur mv.

Skov & Landskab oplyser herom, at der i de eksisterende skove generelt ikke er mangel på og derfor heller ikke behov for at udbringe kvælstof. Det skyldes, at det atmosfæriske nedfald bidrager med ca. 20 kg N pr ha og år. I NaturErhvervstyrelsens vejledning og gødsknings- og harmoniregler for 2013/2014, er der derfor kun angivet en kvælstofnorm vedrørende nyplantning af skov på tidligere skovbevoksede arealer med træhøjde under 3 meter på 15 kg pr. ha og år. På landbrugsarealer er der slet ikke behov for at tilføre kvælstof i forbindelse med skovrejsning. NaturErhvervstyrelsen angiver da også en kvælstofnorm på 0 kg pr. ha vedrørende skovrejsning på tidligere landbrugsjord. Du finder den nyeste vejledning om gødsknings- og harmoniregler på [NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Juletræer og klippegrønt har behov for tilførsel af kvælstof. Plantedirektoratet angiver i den ovennævnte vejledning vedrørende denne anvendelse en kvælstofnorm på 75 kg pr. ha og år.

Ved udbringning af såvel slam som aske gælder, at adgang til arealerne i en periode efter udbringningen skal forbydes, og at der skal skiltes herom.

Disse regler har indtil videre betydet at anvendelse af slam og aske i statsskovene har haft begrænset interesse.

7.4 Dispensation

§ 38. Når særlige grunde taler derfor, kan Miljøministeren dispensere fra bestemmelserne i ... § 11, stk. 1 ....

"Etablering af egentlige lossepladser, affaldsdepoter og lignende kræver dispensation fra den gældende skovlovs § 11, som er gentaget uændret i lovforslagets § 10. Disse bestemmelser administreres restriktivt og skal sammenholdes med bestemmelserne i miljølovgivningen." Jf. bemærkningerne til 1989 loven.

Der kan kun blive tale om at overveje dispensation i ganske særlige tilfælde til etablering af egentlige lossepladser, affaldsdepoter og lignende. Det skal i givet fald

altid ske som ophævelse af fredskovspligten efter § 6, stk. 1, og mod udlæg af erstatningsskov.

Der kan således ikke gives dispensation til i øvrigt at anbringe affald i fredskov.

Dispensationsadgangen er i praksis ikke blevet anvendt.

Inden der evt. gives dispensation, skal det være oplyst, om området er habitatområde eller levested for de arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Dispensation kan kun gives, hvis den ikke er i konflikt med habitatdirektivets regler se mere i [notat om afgørelser, der vedrører beskyttede områder, jf. bilag 1](#).

8. Vilkår for dispensation

§ 39. Miljøministeren kan fastsætte vilkår for afgørelser efter ... § 38, herunder om

at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov) i afgørelser efter ... § 38, jf. § 11, stk. 1.

8.1 Erstatningsskov

Naturstyrelsens lokale enhed skal som udgangspunkt altid stille vilkår om erstatningsskov, når de berørte arealer er større end hhv. 0,5 og 0,1 ha.

For at undgå den situation, at en skovejer skyndsomst etablerer et anlæg eller byggeri og ikke tilsvarende hurtigt opfylder vilkår om erstatningsskov, bør der stilles vilkår om, at enten:

- skal erstatningsskoven være etableret inden det planlagte projekt igangsættes
- eller også skal der være stillet sikkerhed for etablering af erstatningsskoven inden det planlagte projekt igangsættes.

Overholdes vilkåret ikke, bortfalder tilladelsen og det planlagte projekt kan herefter ikke lovligt etableres.

Der kan ikke stilles vilkår om sikkerhedsstillelse til offentlige myndigheder.

Der henvises i øvrigt til vejledningen til [§ 39 om erstatningsskov](#).

8.2 Tidsbegrænsning

§ 39. Miljøministeren kan fastsætte vilkår for afgørelser efter ... § 38, herunder om

tidsbegrænsning i afgørelser efter § 38, og

I praksis har det vist sig, at der skal vægtige grunde til ikke at forlænge en tidsbegrænset tilladelse. Det skyldes, at der i forbindelse med etableringen normalt er tale om en vis investering i byggeriet/anlægget. Tilladelsen skal derfor ikke kunne inddrages uden en vægtig begrundelse. Der bør derfor alene stilles vilkår om tidsbegrænsning, når tilladelsen vedrører et byggeri/anlæg med en begrænset levetid.

Det kan fx være relevant at stille krav om tidsbegrænsning ved tilladelse til fx skydebaner, campingpladser eller andre fritids- og turistindretninger.

Det bør fremgå af afgørelsen, at den kan forventes forlænget under forudsætning af, at vilkårene overholdes og forudsætningerne for tilladelsen i øvrigt er uændrede.

Når der stilles vilkår om tidsbegrænsning under hensyn til byggeriets/anlæggets begrænsede levetid, bør det kombineres med et vilkår om gentilplantning og reetablering af skoven. Skovlovsmyndigheden kan i den forbindelse fastsætte vilkår om sikkerhed. Der kan dog ikke fastsættes vilkår om sikkerhed overfor offentlige myndigheder.

Når der stilles vilkår om tidsbegrænsning kan der kun i særlige tilfælde stilles krav om erstatningsskov, jf. vejledningen til [§ 39 om erstatningsskov](#).

8.3 Retablering efter endt brug

Det kan være hensigtsmæssigt at stille vilkår om, at adressaten for afgørelsen skal reetablere arealet, hvis den tilladte brug ophører.

8.4 Tinglysning

§ 40. Vilkår efter § 39, stk. 1, er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår disse rettigheder er stiftet. Miljøministeren kan lade vilkår af varig karakter tinglyse på ejendommen for ejerens regning. Der er udpantningsret for det udlagte beløb.

”Bestemmelsen er ny. Det følger imidlertid af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, at tilladelser kan betinges ved fastsættelse af vilkår. Bestemmelsen om, at vilkår er bindende for andre indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår disse rettigheder er stiftet, svarer til de lignende bestemmelser herom i naturbeskyttelsesloven og planloven. Vilkår i forbindelse med tilladelser har således 1. prioritetsstilling i forhold til senere erhververe af ejendommen.

Vilkår tinglyses for at gøre senere erhververe opmærksomme på forholdet. Bestemmelsen har kun betydning for vilkår af varig karakter. Dette vil oplagt være tilfældet, hvis der stilles vilkår om genindtræden af fredskovspligten, jf. stk. 1. Eller det kan dreje sig om tilladelser, der er givet under forudsætning af en bestemt brug. Det kan også dreje sig om vilkår, som stilles på et tidspunkt, hvor der forudses et ejerskifte, inden vilkåret er opfyldt.”

Hvis en tilladelse indeholder vilkår, som en evt. ny ejer af ejendommen bør være bekendt med, fx vilkår om tidsbegrænsning, reetablering efter endt brug eller andre vilkår, som ikke umiddelbart opfyldes ved etableringen af byggeriet mv., bør det overvejes at stille vilkår om, at der tinglyses en deklaration om tilladelsen på ejendommen.

8.5 VVM

Når der er gennemført en VVM, skal der tages højde herfor i de vilkår, der stilles i afgørelsen efter skovloven. Er det fx et vilkår for tilladelse til projektet efter reglerne om VVM, at der etableres en erstatningsbiotop for naturligt hjemmehørende arter, omfattet af habitatdirektivets bilag IV, skal et sådant vilkår også stilles i skovlovsafgørelsen.

9. Klage

Afgørelser efter § 11, jf. §§ 38 og 39 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af adressaten for afgørelsen, enhver som i øvrigt har en individuel væsentlig interesse i sagen samt relevante foreninger og organisationer.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet v/den pågældende kredsformand samt foreninger og organisationer, som har anmodet om at få underretning, skal have underretning om afgørelsen.

Afgørelser om godkendelse og beliggenhed af arbejdsskure og spejderhytter, skovbørnehaver mv. kan ikke påklages til hverken ministeren eller Natur- og Miljøklagenævnet.

Der henvises i øvrigt til [vejledningen om klage §§60-64](#).